CITA DAUGAVPILS

Daugavpils apkaimju resursu kartēšana:
rezultāti un ieteikumi apkaimju kopienu attīstībai

Vitālijs Meinerts un Inga Belousa

Daugavpils, 2026

Citēšanai: **Meinerts, V., Belousa, I. (2026). Daugavpils apkaimju resursu kartēšana: rezultāti un ieteikumi apkaimju kopienu attīstībai. Biedrība Cita Daugavpils.**

Ziņojuma izdevuma dizainere: **Solvita Kukle-Litavniece**

Biedrības Cita Daugavpils projekta "Citi runā, mēs darām: biedrības Cita Daugavpils kapacitātes stiprināšana" (2026.LV/NVOF/MIC/161/L53) vadītāja: **Dace Ivanova**

Šis izdevums ir licencēts ar Radošās kopienas (Creative Commons jeb CC) licenci CC BY-NC-ND 4.0. **Attiecinājums-Nekomerciāls-Bez atvasinājumiem 4.0 Starptautisks,** kas ļauj izdevumu koplietot, atsaucoties uz izdevēju Cita Daugavpils, tikai nekomerciālām vajadzībām un bez pārveidošanas.

Daugavpils apkaimju resursu kartēšanas datu apkopošana ir veikta projekta **Citi runā, mēs darām: biedrības Cita Daugavpils kapacitātes stiprināšana** (2026.LV/NVOF/MIC/161/L53) ietvaros, ko ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem īstenojām no 2026. gada 1. janvāra līdz 31. oktobrim. Par biedrības Cita Daugavpils darbības stratēģijas 2027. – 2030. gadam izstrādes procesu un saturu atbild biedrība Cita Daugavpils.

Sabiedrības integrācijas fonds

CITA DAUGAVPILS

SATURS

Ievads 4

Apkaimju sarunas pārtop par pētniecību 4
Apkaimju resursu kartēšanas tvērums un pilsētnieku izvēles 5
Pilsētnieku dalība apkaimju resursu kartēšanā un apkaimju pārklājums 6
Apkaimju resursu kartēšanā iegūtās galvenās tēmas 7
Pilsētnieku viedoklis par apkaimju resursiem 8
Resursu kartēšanas rezultāti apkaimēs ar lielāko iedzīvotāju skaitu 9
Resursu kartēšanas iezīmes apkaimēs ar mazāko iedzīvotāju skaitu 10
Apkaimju resursu kartēšanas rezultātu interpretācijas precizējumi 12

Ieteikumu kopums apkaimju attīstībai, pētniecībai un iedzīvotāju līdzdalībai 13

1. Pilsētnieku viedokļu izpēte par apkaimju resursiem 13
2. Kartēto apkaimju resursu izmantošana ikdienas dzīves telpas un infrastruktūras uzlabošanai: . 14
3. Sadarbība ar apkaimju kopienām un to koordinatoriem: 15
4. Pilsētas apkaimju aktīvisma aktivizēšana: 16

Ievads

Apkaimju sarunas pārtop par pētniecību

Apkaimju rīku izmantošana sarunās ar pilsētniekiem par viņu dzīvesvietas apkaimēm un apkaimju kopienu aktīvismu biedrībai Cita Daugavpils ir iedvesmas avots, kas ļauj definēt datos balstītas atziņas un rosina pievērsties pētniecībai. Pilsētnieku viedokļus izzinām regulāri. Un parasti tos arī pierakstām, analizējam, un ar īsu apkopojumu padalāmies biedrības sociālajos tīklos.

Viens no rīkiem, kad dod iespēju pētniecībai, ir ***Daugavpils apkaimju karšu komplektu "Manas apkaimes resursi un vajadzības"***. Komplektā ir 25 Daugavpils apkaimju topogrāfiskās kartes, katra no tām ir izvietota uz atsevišķas lapas. Šis ir rīks, kas aicina kartēt savas dzīvesvietas apkaimes resursus. Lai to darītu, apkaimju iedzīvotājus aicinām izvēlēties, iezīmēt un ierakstīt savas apkaimes kartē vienu no šiem sešiem variantiem, kas apkaimē ir:

1. unikāls,
2. skaists un labs,
3. jāmaina,
4. pietrūkst,
5. kādu vēlas redzēt apkaimi pēc 10 gadiem,
6. kāda varētu būt apkaimes krāsa un simbols.

Apkaimju karšu komplekts ir pētniecisks rīks, jo:

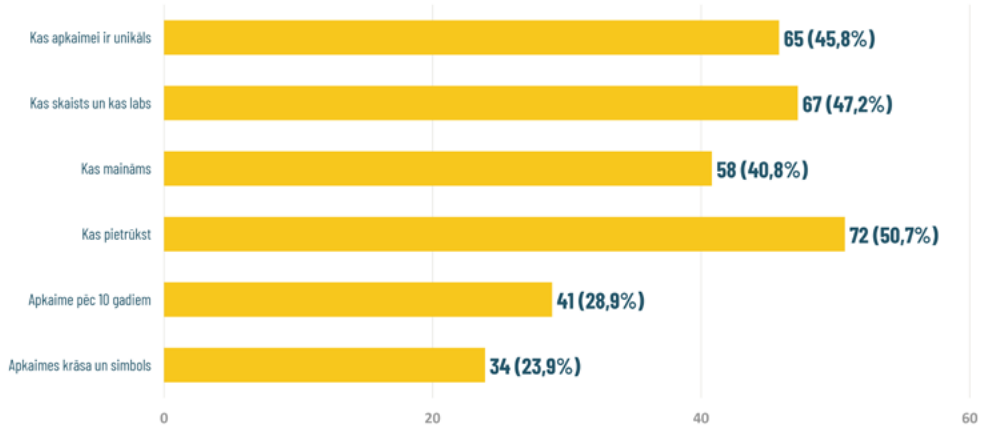
- resursu kartēšana palīdz izprast Daugavpils iedzīvotāju viedokli par apkaimēm;
- ikdienas dzīves telpas racionalizēšana ļauj izvērtēt apkaimes resursus pēc tā, cik saprātīga, lietderīga un apkaimes iedzīvotājiem izdevīga ir to izmantošana;
- tas izmanto sociālajā antropoloģijā balstītu dizaina metodi, kam pamatā ir apkaimju iedzīvotāju iesaistīšana ikdienas dzīves telpas resursu izvērtēšanā;
- tas dod nepastarpinātu informāciju, ko apkopojam un izmantosim apkaimju resursu aprakstīšanai un ieteikumu veidošanai pašvaldībai.

Biedrības darbībā apkaimju resursu kartēšana tas dod pamatu gan sarunām, gan iegūtajos viedokļos balstītām atziņām.

Apkaimju resursu kartēšanas tvērums un pilsētnieku izvēles

Daugavpils pilsētas apkaimju kartes lielākā daļa pilsētnieku redz pirmo reizi. Tās aktivizē iedzīvotāju entuziasmu un pārliecību par to, ka apkaimes īpašie resursi un to uzskaitīšana ir būtiska. Pilsētnieku viedokļi ļauj noprast, ka pilsētas apkaimes ir ne tikai teritorijas. Katra apkaime ir ikdienas dzīves telpa, ko veido cilvēki, viņu spilgtākās atmiņas, pieredze un cerīgas nākotnes skatījums. Apkaimju resursu kartēšanā savāktie dati parāda pilsētas iedzīvotāju interesi par ikdienas dzīves telpas kvalitāti.

Līdz 2026. gada oktobra beigām savas apkaimes resursu kartēšanā piedalījās 142 pilsētnieki no 22 apkaimēm, sniedzot 337 viedokļus un 688 tematiskās atzīmes. Jāņem vērā, ka viens viedoklis varēja ietvert vairākas tēmas, tāpēc atzīmju skaits nesakrīt ar cilvēku skaitu

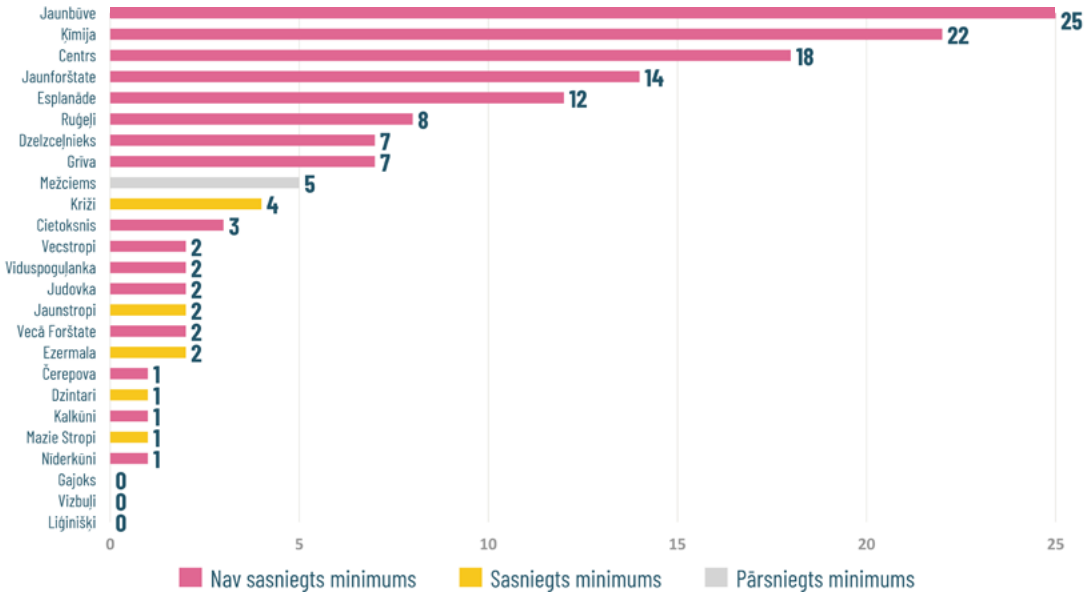

1. attēls. Apkaimju resursu kartēšanas variantu izvēle. Vairāku izvēļu dēļ procentu summa pārsniedz 100 %.

Populārākais no sešiem piedāvātajiem variantiem bija jautājums par to, kā apkaimē pietrūkst — to izvēlējas 72 reizes jeb 50,7 % respondentu. Tam sekoja jautājumi par skaisto un labo (izvēlēts 67 reizes) un par apkaimes unikalitāti (izvēlēts 65 reizes). Tas norāda, ka apkaimju resursu apkopojumā ir gan uzlabojumu idejas, gan pozitīvi raksturoto resursu uzskaitījums

Pilsētnieku dalība apkaimju resursu kartēšanā un apkaimju pārklājums

Visvairāk viedokļus sniedza pilsētnieki no Jaunbūves (25), Ķīmijas (22), Centra (18), Jaunforštates (14) un Esplanādes (12) – šo piecu apkaimju iedzīvotāju viedokļi kopā veido 64,1 % no visiem datiem. Gajoks, Vizbuļi un Liģinišķi nav pārstāvēti, tāpēc par šo apkaimju iedzīvotāju vēlmēm secinājumus izdarīt nevar.

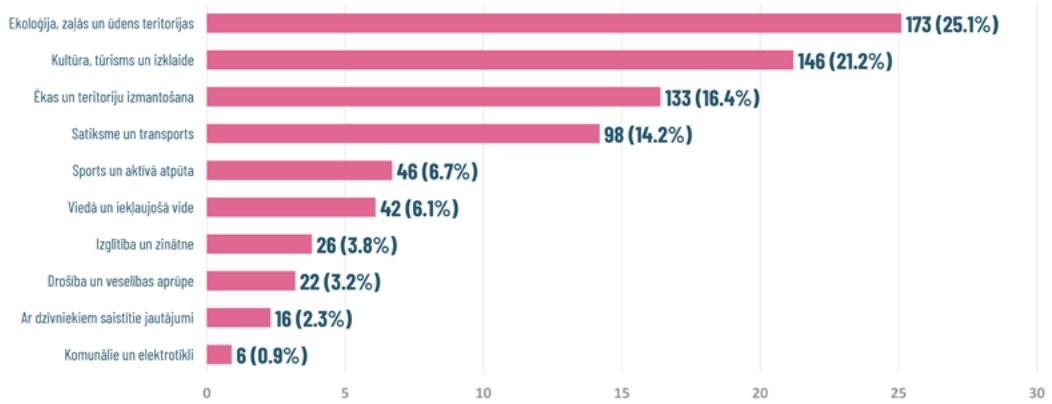

2. attēls. Apkaimju resursu kartēšanas dalībnieku sadalījums pa 25 Daugavpils apkaimēm. Stabiņa garums un skaitlis rāda respondentu skaitu. Stabiņa krāsa rāda, vai izlase ir reprezentatīva attiecībā pret apkaimes iedzīvotāju skaitu.

Attēlā redzams, ka apkaimju resursu kartēšanas dalībnieku izlase ir reprezentatīva attiecībā pret apkaimes iedzīvotāju skaitu tikai sešām apkaimēm: Krīži, Dzintari, Mazie Stropi, Jaunstropi, Ezermala un Mežciems. Taču, ņemot vērā to, ka šajās apkaimēs iedzīvotāju skaits ir mazs, kartēšanas rezultāti var būt vairāk subjektīvi nevis raksturīgi visai apkaimei. Tāpēc turpmākā apkaimju resursu kartēšanā ir jāuzrunā nepārstāvēto apkaimju iedzīvotāji un kartēšana ir jāpaplašina apkaimēs ar lielu iedzīvotāju skaitu. Jaunbūvē un Jaunforštatē pašreizējais resursu kartēšanas dalībnieku skaits sasniedz aptuveni ceturtdaļu no reprezentatīvā skaita.

Apkaimju resursu kartēšanā iegūtās galvenās tēmas

Visvairāk tematisko atzīmju – 173 jeb 25,1 % – ir saistītas ar ekoloģiju, vidi, zaļajām zonām un ūdeņiem. Tālāk seko kultūra, tūrisms un izklaide (146 atzīmes; 21,2 %), pilsētas funkcionālās zonas (113; 16,4 %) un satiksme ar transportu (98; 14,2 %). Šīs četras lielās grupas kopā veido 530 no visām 688 atzīmēm.

3. attēls. Apkaimju resursu kartēšanā iegūtās tēmas. Procentu rādītājs atbilst 688 tematiskajām atzīmēm. Vienā tēmā ietilpst gan atzinīgi viedokļi, gan trūkumi, gan priekšlikumi.

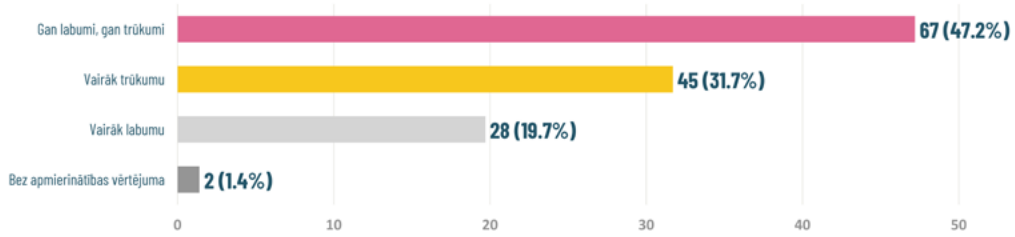
Kartēšanā iegūtie apkaimju resursi pa tēmām, kas pilsētniekiem ir visbūtiskākās:

- ***Daba un vide:*** Vispopulārākā apakštēma ir parki un skvēri (52 atzīmes), kur iedzīvotāji novērtē sakoptību, bet vēlas vairāk tīrības, labiekārtotu taku un pieejamu krastmalu. Meži minēti 17 reizes, bet ezeri un dīķi – 12 reizes.
- ***Kultūra un izklaide:*** Šajā grupā bērnu rotaļlaukumi ir atzīmēti 31 reizi, kas rāda lielu interesi par vidi bērniem. Kultūras iestādes atzīmētas 21 reizi, savukārt sporta laukumi un stadioni – 17 reizes. Iedzīvotāji norāda, ka trūkst vietu gan bērnu, gan pieaugušo atpūtai un tikšanās reizēm.
- ***Ēkas un teritorijas:*** Pilsētnieki te visbiežāk izceļ strādājošus veikalus un uzņēmumus (29 atzīmes), bet dzīvojamo māju atjaunošana minēta 15 reizes.
- ***Satiksme:*** Apkaimju iedzīvotāji visbiežāk atzīmējuši ietves (15 reizes), kā arī autoceļus un veloceļus (katru pa 12 reizēm).

Par būtiskiem resursu kartēšanā nosaucam visus norādītos apkaimes resursus – gan tos, kas ir unikāli, skaisti un labi, gan tos, kuri ir jāmaina vai kuru pietrūkst.

Pilsētnieku viedoklis par apkaimju resursiem

Gandrīz pusē kartēšanas rezultātu — 67 atbildēs jeb 47,2 % — iedzīvotāji savā apkaimē saskata gan labumus, gan trūkumus. Tikai trūkumus biežāk izcēla 45 respondenti (31,7 %), bet tikai labumus — 28 respondenti (19,7 %). Tas norāda, ka piesaiste savai apkaimei var pastāvēt kopā ar vēlmi to uzlabot.

4. attēls. Pilsētnieku viedokļi par savas dzīvesvietas apkaimes resursiem. Apkaimju resursu kartēšanas dalībnieku skaits — 142.

Svarīgi ņemt vērā, ka šo sadalījumu veica pētījuma autori, nevis paši iedzīvotāji, aizpildot kādu vērtēšanas skalu. Tāpēc, piemēram, 31,7 % nevar saukt par "neapmierinātajiem iedzīvotājiem". Viedoklis, ka atsevišķi resursi ir kritiski — uzlabojami vai pietrūkst, nenozīmē, ka visa apkaime tiek vērtēta negatīvi, jo īpaši tāpēc, ka līdz šim apkaimju resursu kartēšanā vēl nav piedalījies pietiekams skaits pilsētnieku no visām apkaimēm.

1. tabula. Apkaimju resursu kartēšanā iegūtās jomas un to vērtējums

Resursu kartēšanā iegūtā joma	Ir komentārs	Nav vērtējuma	Ko rāda kodējums
Sociālā vide apkaimē	15 (10,6 %)	126 (88,7 %)	7 pozitīvi, 3 viduvēji, 6 negatīvi vērtējumi
Demogrāfija apkaimē	4 (2,8 %)	138 (97,2 %)	3 negatīvi un 1 pozitīvs vērtējums
Estētiskā vide apkaimē	27 (19,0 %)	115 (81,0 %)	19 pozitīvi, 4 dažādi, 3 viduvēji un 1 negatīvs vērtējums
Apkaimes identitātes veicināšana	2 (1,4 %)	140 (98,6 %)	2 atbalstoši komentāri; kodējumā nav pretēju komentāru

Tabulā norādītie procenti attiecas uz 142 dalībniekiem, kuri piedalījās apkaimju resursu kartēšanā. Komentāru trūkums nenozīmē vienaldzību. Īpaši to rāda jautājums par identitāti: jautājumam par apkaimes krāsu un simbolu ir 34 atbildes, bet šaurākajā identitātes kodējumā atzīmēti tikai divi pozitīvi komentāri. Estētiku komentējušo vidū dominē pozitīvi vērtējumi, taču tos nevar attiecināt uz visiem resursu kartēšanas dalībniekiem.

Resursu kartēšanas rezultāti apkaimēs ar lielāko iedzīvotāju skaitu

No astoņām pilsētas apkaimēm ar lielāko iedzīvotāju skaitu resursu kartēšanā piedalījās 113 pilsētnieki jeb 79,6% no datu kopas. Tabulā ir apkopoti šo apkaimju resursi, kas ir novērtēti pozitīvi (kā labi vai skaisti), un resursi, kuru apkaimē pietrūkst. Apkopojums raksturo pilsētnieku viedokli, kuri piedalījās resursu kartēšanā, taču neraksturo visu apkaimes iedzīvotāju kopīgo viedokli.

2. tabula. Vairāk apdzīvotā apkaime, resursu kartēšanas dalībnieku skaits un būtiskākie resursi

Apkaime un resursu kartēšanas dalībnieku skaits	Pozitīvi novērtētie resursi	Resursi, kuru pietrūkst
Jaunbūves apkaime 25	Baznīcu kalns, stadioni, spīdvejs, Skrošu rūpnīca, Slavas skvērs un ikdienas pakalpojumi.	Parki un atpūtas vietas, rotaļu un sporta laukumi, drošāki krustojumi, ielas apgaismojums, ceļi un veloceļi. Vieta apkaimes pasākumiem un kopienas darbībai.
Ķīmijas apkaime 22	Kultūras pils, Porohovkas parks, mežu tuvums, veikali un transporta savienojumi.	Gubiščes ezera un apkārtnes sakārtošana, ēku renovācija, apgaismojums, pieejami trotuāri un veloceļi, publiskās tualetes, soliņi un ūdenskrāni. Izglītības un kopienas telpu izmantošana.
Centra apkaime 18	Vēsturiskā apbūve, Vienības nams un laukums, Centrālparks, Dubrovina parks un pakalpojumu tuvums.	Pagalmu un pamesto ēku sakārtošana, Sakņu un Stacijas ielas vide, publiskās tualetes un ūdenskrāni, vietas bērniem un jauniešiem, suņu pastaigu zona.
Jaunforštates apkaime 14	Parks, mežs, skola, sporta vietas, tīrība un apkaimes apzaļumošana.	Ielu un pagalmu uzturēšana, parka celiņi, rotaļlaukumi, bērnudārza remonts, kafejnīcas un atbalsts mazajam biznesam. Skaidrāka orientēšanās adresēs.
Esplanādes apkaime 12	Parks, Latgales zoodārzs, Olimpiskais centrs, izglītības iestādes un pakalpojumu pieejamība.	Dzīvojamo ēku renovācija, trotuāri un veloceļi, sporta un rotaļu laukumi, publiskās tualetes un zaļās vides uzturēšana. Izteiktas arī publiskā transporta tīkla paplašināšanas idejas.
Ruģeļu apkaime 8	Mežs, ūdenskrātuve, dīķi un atjaunotas ēkas.	Trotuāri, ceļi un apgaismojums, tīrība mežā, veikali un kafejnīca, industriālās teritorijas sakārtošana. Komentāros skarta arī sociālā vide.
Dzelzceļnieka apkaime 7	Dzelzceļa vide, parks, vietējā piena ražošana un veikals.	Bērnu un sporta laukumi, atkritumu šķirošana, koku kopšana, bankomāts un satikšanās iespējas iedzīvotājiem.
Grīvas apkaime 7	Raiņa centrs, Daugava un Laucesa, bērnu laukumi un pļavas.	Gājēju un veloceļi, ceļu remonts, promenāde vai skatu laukums, ūdensapgāde, veikali, pakomāts un ērtāks sabiedriskais transports.

Vairāku apkaimju iedzīvotāji ir iekartējuši vienus un tos pašus resursus, kuru ikdienā pietrūkst: droša pārvietošanās, sakārtota zaļā vide, bērnu atpūta un pakalpojumi tuvāk mājām.

Resursu kartēšanas iezīmes apkaimēs ar mazāko iedzīvotāju skaitu

No šīm apkaimēm resursu kartēšanā piedalījās no viena līdz pieciem dalībniekiem vai pat nepiedalījās neviens. Mazāk apdzīvoto apkaimju iedzīvotāju viedokļi dod idejas vietu apsekošanai un sarunām, taču to skaits ir nepietiekošs, lai sarindotu resursus pēc vajadzību skaita.

3.tabula. Mazāk apdzīvotā apkaime, resursu kartēšanas dalībnieku skaits un būtiskākie resursi

Apkaime	Resursu kartēšanas dalībnieku skaits	Būtiskākie resursi (gan pozitīvi vērtētie, gan tie, kuru pietrūkst)
Mežciema apkaime	5	Daugava, mežs un sanatorija; vajadzīgi veikali, trotuāri, veloceļi, pieejams tīrs ūdens un sakārtota peldvieta.
Križu apkaime	4	Daba, ezeri un meži; bērnu šūpoles. Nākotnes redzējumā minēts lidlauks un veselības aprūpes iespējas.
Cietokšņa apkaime	3	Vēsturiskais cietoksnis, Rotko muzejs un Komandanta dārzs; priekšlikumi par suņu un tenisa laukumu.
Vecstropu apkaime	2	Sajūtu parks, Stropaka ezera pludmale, vietējās biedrības darbība un apkaimes pasākumi.
Viduspoguļankas apkaime	2	Ezers un mežs; drošāks dzelzceļa šķērsojums, satiksmes novirzīšana, bērnu laukums un veikals.
Judovkas apkaime	2	Peldvietas un bērnu laukuma sakārtošana, publiskā tualete, kopienas vieta un ērtāki transporta savienojumi.
Jaunstropu apkaime	2	Ezers, mežs un atpūta dabā; tīrāks ezers un krasts, peldvietu uzturēšana.
Vecās Forštates apkaime	2	Baznīca un skola, Ceru ielas segums, bērnu laukums un veikalu pieejamība.
Ezermalas apkaime	2	Pamestas ēkas jautājums un vēlme pēc dzīvošanai piemērotām, estētiskām ēkām.
Čerepovas apkaime	1	Skats uz apkārtni; labāka saikne ar citām apkaimēm, pārtikas veikals un mūzikas telpas atjaunošanas ideja.
Dzintaru apkaime	1	Daugava un mežu tuvums; trotuārs, veloceļi, pāreja, bērnu laukums un savienojumi ar citām apkaimēm.
Kalkūnu apkaime	1	Publiskās infrastruktūras, zaļo zonu un bijušās rūpniecības teritorijas sakārtošana; veloceļu savienojumi.
Mazo Stropu apkaime	1	Vispārīgs pozitīvs nākotnes redzējums; konkrēta uzlabojumu prioritāte nav nosaukta.

Nīderkūnu apkaime	1	Baznīca, veikali un rotaļlaukums; laukuma celiņa segums, pieturas un biežāki autobusi.
Gajoka apkaime	0	Nav viedokļu
Vizbuļu apkaime	0	Nav viedokļu
Liģinišķu apkaime	0	Nav viedokļu

Jāatzīmē, ka dažu apkaimju resursi ir piedēvēti neatbilstošai apkaimei, piemēram, Ķīmijas apkaimes iedzīvotāji kā savas apkaimes resursu norāda Jaunstropu mežu, bet Dzintaru apkaimes iedzīvotāju — Cietokšņa apkaimes savienojumus.

Apkaimju resursu kartēšanas rezultātu interpretācijas precizējumi

Kartēšanas rezultātu apkopojums parāda nevis precīzu statistiku, bet gan to, cik dažādi ir pilsētas apkaimju resursi un cik efektīvi varam sasniegt dažādu apkaimju iedzīvotājus pilsētas mēroga pasākumos. Tāpēc kartēšanas datu apkopojums, lai arī tas dod kvantitatīvu informāciju, būtu jāskata aprakstoši un katras apkaimes ietvaros atsevišķi.

Apkaimju resursu kartēšanas rezultātus nevar tieši salīdzināt, jo tajās ir atšķirīgs iedzīvotāju skaits un iesaiste resursu kartēšanā. Turklāt kartēšanas rezultāti nav sociāli demogrāfiski reprezentatīvi, tie ir subjektīvi un balstīti kartēšanas dalībnieku personīgajā pieredzē. Salīdzināšanu ierobežo arī dažādais tematisko atzīmju un komentāru skaits apkaimju resursu kartēs. Taču, neskatoties uz norādītajām īpatnībām, šie dati sniedz bagātīgu atziņu klāstu, ko esam saintegrējuši ieteikumu formā.

Ieteikumu kopums apkaimju attīstībai, pētniecībai un iedzīvotāju līdzdalībai

1. Pilsētnieku viedokļu izpēte par apkaimju resursiem

- ***Uzzināt apkaimju iedzīvotāju domas par viņu apkaimi.*** Sadarbībā ar apkaimju kopienu aktīvistiem turpināt kartēt apkaimju iedzīvotāju viedokļus par katras apkaimes resursiem: unikālo, skaisto un labo, maināmo, pietrūkstošo, apkaimes nākotnes tēlu, apkaimes krāsu un simbolu. Šie kartēšanas rezultāti sniedz informāciju par pilsētnieku saskatītajām apkaimēs pieejamajiem resursiem, novērotajām problēmām, vajadzībām un tuvākās attīstības iecerēm. To apkopojums var veidot vienotu informatīvo platformu par pilsētas apkaimēm, ko var izmantot par pamatu apkaimju dzīves telpas tālākai attīstībai.
- ***Pētīt apkaimju vēsturi un apkaimju kopienu aktivitāti.*** Sadarbībā ar apkaimju kopienu aktīvistiem vākt un apkopot informāciju gan par Daugavpils apkaimju vēsturi un attīstību, gan par pilsētas apkaimju kopienu veidošanos un darbību. Tas dos ieskatu pilsētas iedzīvotāju pašorganizācijā, kā arī informāciju par aktīvākajām apkaimju kopienām un to pilsoniskās līdzdalības potenciālu.
- ***Rīkot vairāk pasākumus apkaimju iedzīvotāju iecienītajās vietās.*** Pasākumus apkaimēs saistīt ar apkaimes īpašajiem resursiem. Iedzīvotāju kartētos apkaimju resursus – parkus, mežus, ūdeņus, vēsturiskās ēkas, u.c. – izmantot pasākumu un citu aktivitāšu organizēšanai.
- ***Apkaimju resursu izzināšanā iesaistīt jauniešus un izglītības iestādes.*** Mudināt vietējos skolēnus un studentus pētīt savu apkaimi, piemēram, veidojot skolas projektus, foto izstādes vai digitālas kartes par apkaimes resursiem.
- ***Izveidot ērtu digitālu rīku apkaimju resursu kartēšanai.*** Radīt vienkāršu mobilo lietotni vai interaktīvu karti, kur apkaimju iedzīvotāji var viegli atzīmēt katras apkaimes resursus: unikālo, skaisto un labo, maināmo, pietrūkstošo, apkaimes nākotnes tēlu, apkaimes krāsu un simbolu.
- ***Rīkot regulāras tikšanās ar apkaimju iedzīvotājiem.*** Organizēt neformālas tikšanās (piemēram, "pagalmu diskusijas"), kurās iedzīvotāji kopā ar pašvaldības pārstāvjiem pārrunā aktuālās vajadzības.

2. Kartēto apkaimju resursu izmantošana ikdienas dzīves telpas un infrastruktūras uzlabošanai:

- ***Uzlabot infrastruktūru pēc iedzīvotāju vajadzībām.*** Soliņus, ietves, pārejas un tualetes plānot tur, kur cilvēkiem tas ir vissvarīgāk, īpašu uzmanību pievēršot vides pieejamībai. Vietu pārbaudē noteikti iesaistīt seniorus, vecākus ar bērniem un cilvēkus ar kustību traucējumiem. Pat ja vides pieejamības vajadzību apkaimju iedzīvotāji norāda reti, tā ir ļoti svarīga pilsētā ar izteiktu iedzīvotāju novecošanās tendenci.
- ***Laicīgi stāstīt iedzīvotājiem par apkaimēs plānotajiem darbiem.*** Informēt apkaimes cilvēkus ne tikai par uzsāktajiem remontdarbiem, bet arī par pašvaldības nākotnes iecerēm un pieņemtajiem plāniem viņu apkaimē.
- ***Iekārtot daudzfunkcionālas zaļās zonas.*** Veidot parkus un skvērus tā, lai tie būtu piemēroti gan bērnu rotaļām, gan jauniešu sporta aktivitātēm, gan mierīgai senioru atpūtai.
- ***Uzlabot drošību un apgaismojumu.*** Ierīkot mūsdienīgu apgaismojumu tumšajos gājēju posmos, pie pieturām un pagalmos, kā arī nepieciešamības gadījumā izvietot videonovērošanu.
- ***Veicināt mikromobilitāti apkaimju iekšienē un savienojot apkaimes savā starpā.*** Paplašināt drošu veloinfrastruktūru un mikromobilitātes rīku (skrejriteņu, velosipēdu) novietnes, savienojot dzīvojamās zonas ar sabiedriskā transporta pieturvietām.
- ***Izveidot skaidru un saprotamu norāžu sistēmu.*** Izvietot apkaimēs viegli lasāmas kartes un norādes uz svarīgākajiem vietējiem objektiem, dabas takām un sabiedrisko transportu.

3. Sadarbība ar apkaimju kopienām un to koordinatoriem:

- ***Atbalstīt un motivēt apkaimju kopienas un apkaimju biedrības.*** Izveidot īpašu programmu (tostarp ar finansiālu palīdzību), kas mudinātu apkaimju aktīvistus apvienoties un dibināt apkaimju biedrības. Tas palīdzēs šīm grupām kļūt par oficiālu platformu, kas pārstāv apkaimju iedzīvotāju intereses un piedalās iedzīvotāju padomēs.
- ***Nozīmēt pašvaldībā atbildīgo darbinieku.*** Izvēlēties speciālistu, kas uztur sadarbību un regulāri tiekas ar pilsētas apkaimju kopienu koordinatoriem, apkopo un publisko apkaimju iniciatīvu un pasākumu idejas, seko līdzi apkaimēm attiecināmajai informācijai valsts līmenī un informē par to pilsētas apkaimju koordinatorus.
- ***Rīkot regulāras mācības un pieredzes apmaiņu.*** Organizēt bezmaksas seminārus apkaimju līderiem par projektu vadību, finansējuma piesaisti un iedzīvotāju iesaistīšanu, kā arī dot iespēju mācīties no citu pilsētu veiksmīgajiem piemēriem.
- ***Nodrošināt telpas apkaimēs to kopienu sapulcēm un citiem pasākumiem.*** Palīdzēt apkaimju kopienām un apkaimju biedrībām atrast bezmaksas vai lētas telpas sapulcēm un pasākumiem, piemēram, izmantojot skolas, bibliotēkas vai citas pašvaldības ēkas apkaimē.
- ***Izstrādāt skaidru sadarbības memorandu.*** Parakstīt vienošanos starp pašvaldību un apkaimju biedrībām, kas skaidri nosaka, kā abas puses apmainās ar informāciju un kā iedzīvotāju viedoklis tiek ņemts vērā pilsētas domes lēmumos.
- ***Sveikt un izcelt aktīvākos apkaimju kopienu pārstāvjus.*** Ieviest ikgadēju apbalvojumu vai atzinības sistēmu (piemēram, "Gada apkaimes aktīvists" vai "Labākā apkaimes kopienas iniciatīva"), lai publiski pateiktos cilvēkiem, kas brīvprātīgi uzlabo savu ikdienas dzīves telpu.

4. Pilsētas apkaimju aktīvisma aktivizēšana:

- ***Veidot kopīgu līdzdalības programmu.*** Kopā ar apkaimju kopienām radīt un īstenot pasākumu programmu, kas palīdzētu stāstīt par apkaimju aktīvismu un piesaistītu arvien vairāk jaunu dalībnieku apkaimju dzīves telpas uzlabošanai.
- ***Attīstīt un paplašināt apkaimju sabiedriskos centrus.*** Palielināt apkaimju skaitu, kur ir vietas, kur iedzīvotāji var satikties, organizēt pasākumus un saņemt pakalpojumus, kā to paredz pilsētas attīstības stratēģija. Šo centru veidošanā iesaistīt vietējos aktīvistus, un nodrošināt telpu pieejamību arī vakaros un brīvdienās.
- ***Rīkot ikgadēju Apkaimju dienu jeb festivālu.*** Organizēt pilsētas mēroga svētkus, kur katra apkaime var prezentēt savu unikālo identitāti, stāstīt par paveikto un iedvesmot citus pilsētniekus kļūt aktīvākiem.
- ***Ieviest apkaimju vēstnieku programmu.*** Izvēlēties atpazīstamus un cienītus vietējos iedzīvotājus, kuri brīvprātīgi darbotos kā savas apkaimes "seja", uzrunātu kaimiņus un palīdzētu izplatīt informāciju par kopienas aktivitātēm.
- ***Izmantot spēļošanas (gamification) elementus.*** Veidot digitālus vai fiziskus izaicinājumus (piemēram, "Sakrāj apkaimes punktus"), kur iedzīvotāji saņem nelielas balvas vai atzinību par dalību talkās, aptaujās vai vietējos pasākumos.
- ***Radīt pievilcīgus informatīvos materiālus.*** Izstrādāt vienkāršus un vizuāli uzrunājošus bukletus vai video stāstus "Kā sākt uzlabot savu pagalmu?", parādot reālus veiksmes stāstus no citām Daugavpils apkaimēm.
- ***Veidot pop-up (pagaidu) tikšanās vietas.*** Apkaimēs, kur vēl nav sava sabiedriskā centra, vasaras mēnešos iekārtot pagaidu teltis vai labiekārtotas nojumes, kur iedzīvotāji var sanākt kopā uz sarunām, galda spēļu vakariem vai diskusijām.

Šo ieteikumu īstenošana ļaus aktivizēt apkaimju kopienas un apkaimju dzīves telpu pilnveidot kopā ar iedzīvotājiem. Veiksmīga apkaimju attīstība nav iedomājama bez regulāras datu vākšanas, atklātas komunikācijas un praktiska atbalsta apkaimju iniciatīvām. Apvienojot iedzīvotāju zināšanas par savu apkaimi ar pašvaldības resursiem, ir iespējams radīt ne tikai pieejamāku un drošāku ikdienas vidi, bet arī spēcīgas, saliedētas un aktīvas apkaimju kopienas. Tas ir ilgtermiņa ieguldījums, kas var padarīt Daugavpili par vietu, kur katrs iedzīvotājs jūtas sadzirdēts un lepojas gan ar savu dzīvesvietas apkaimi, gan ar pilsētu kopumā.

Biedrība
CITA DAUGAVPILS
2026